

I. DOKUMENTY STOLICY APOSTOLSKIEJ

O pewnych sprawach dotyczących współdziałania wiernych świeckich z posługą kapłanów Instrukcja z 15 VIII 1997

Artykuł 3: Homilia

1. Homilia jako szczególna forma przepowiadania, "w której z biegiem roku liturgicznego wyklada się na podstawie tekstów świętych tajemnice wiary i zasady życia chrześcijańskiego" (KL 52; por. KPK, kan. 767§ 1), stanowi część liturgii.

Dlatego homilia w czasie celebracji Eucharystii jest zastrzeżona wyświęconemu szafarzowi, czyli prezbiterowi lub diakonowi ¹. Wykluczeni są wierni nie mający święceń, choćby nawet pełnili funkcję określaną mianem "asystentów duszpasterskich" lub katechetów jakiegokolwiek rodzaju wspólnoty lub stowarzyszenia. Nie chodzi tu bowiem o głębsze uzdolnienie do wyłożenia jakiejś sprawy ani o teologiczne przygotowanie, ale o posługę zastrzeżoną temu, kto został naznaczony sakramentem święceń. W tej sprawie zgodnie z normą prawa nawet biskupowi nie przysługuje możliwość udzielenia dyspensy ², ponieważ nie wchodzi tu w rachubę jedynie prawo dyscyplinarne, lecz prawo dotyczące urzędu posługi nauczania i uświęcania, między którymi istnieje ścisły związek.

Nie można dopuszczać tego sposobu działania, jaki w pewnych przypadkach się zdarza, że głoszenie homilii powierza się słuchaczom teologii, którzy nie otrzymali jeszcze święceń ³. Homilia bowiem w żadnym razie nie może być traktowana jako pewne ćwiczenie przygotowujące do przyszłej posługi.

Zgodnie z przepisem kanonu 767, §1, należy uznać jako zniesioną jakąkolwiek normę, która dopuszczała wiernych nie wyświęconych do wygłaszania homilii podczas celebracji Eucharystii ⁴.

2. Można dopuścić jakieś krótkie pouczenie, mające na celu lepsze zrozumienie liturgii lub jakieś świadectwo wyrażane "okazyjnie" i w formie wyjątku, byleby było zgodne z przepisami liturgicznymi i odbywało się podczas sprawowania liturgii Eucharystii w szczególnych dniach (np. poświęconych Seminarium, chorym itp.), jeśli zostanie to uznane za właściwe jako swoiste przedłużenie homilii, którą zgodnie z zasadami wygłasza kapłan celebrujący. Te pouczenia i świadectwa nie mogą mieć bynajmniej takiego sensu, aby można je było mylić z homilią.

3. Wolno niekiedy szafarzowi celebrującemu przeprowadzić podczas homilii "dialog" ⁵, jeśli uzna to za stosowne jako pomoc do przedstawienia prawdy, a nie jako powierzenie innym osobom posługi przepowiadania.

4. Poza celebracją Eucharystii wierny nie wyświęcony może wygłosić homilię zgodnie z prawem lub z przepisami liturgicznymi, byleby zostały zachowane zawarte w nich warunki.

5. W żadnym wypadku nie wolno powierzać homilii prezbiterom lub diakonom, którzy zostali usunięci ze stanu duchownego lub porzucili wykonywanie posługi wynikającej ze święceń.

Fragment instrukcji podpisanej przez prefektów i sekretarzy następujących urzędów Stolicy Apostolskiej: Kongregacja ds. Duchowieństwa, Papieska Rada ds. Świeckich, Kongregacja Nauki Wiary, Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, Kongregacja ds. Biskupów, Kongregacja ds. Ewangelizacji Narodów, Kongregacja ds. Instytutów życia konsekrowanego i Stowarzyszeń życia Apostolskiego, Papieska Komisja ds. interpretacji tekstów prawnych.

Instructio de quibusdam quaestionibus circa fidelium laicorum cooperationem sacerdotum ministerium spectantem, Città del Vaticano, 1997

Z języka łacińskiego tłumaczył ks. Stanisław Czerwik

PRZYPISY

¹ Por. Jan Paweł II, adhortacja apostolska *Catechesi tradendae* (16 X 1979), 48; Papieska Komisja do interpretacji dekretów Soboru Watykańskiego II, *Odpowiedź* z 11 I 1971; Kongregacja Kultu Bożego, *Instrukcja Actio pastoralis* (15 V 1969), 6d; *Ogólne wprowadzenie do Mszału Rzymskiego*

(26 III 1970), 41, 42, 165; Instrukcja Liturgicae instaurationes (15 IX 1970), 2a; Kongregacja Sakramentów i Kultu Bożego, Instrukcja Inaestimabile donum (3 IV 1980), 3;

2 Papieska Komisja powołana do autentycznej interpretacji Kodeksu Prawa Kanonicznego, Odpowiedź na przedłożoną wątpliwość (20 VI 1987): AAS 79(1987), s. 1249;

3 Por. KPK, kan. 266, § I;

4 Por. tamże, kan. 6, § 1,2;

5 Por. Kongregacja Kultu Bożego, Dyrektorium o Mszach z udziałem dzieci Pueros baptizatos (1 XI 1973), 48;

6 Jeśli chodzi o kapłanów, którzy otrzymali dyspensę od celibatu, por. wydane przez Kongregację Nauki Wiary Zasady dyspensowania od kapłańskiego celibatu na życzenie zainteresowanego (14 X 1980), "Normy istotne", art.5.